

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/49/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321201449
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Hartelová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5321201449.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Táne Rapčanovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, so sídlom Matičné námestie 1617, 022 01 Čadca, dieťa rodičov - matky: Mgr. B. R., rod. O., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom R. XXXX/XA, XXX XX O., zastúpenej právnym zástupcom MAJCHRÁK & MAJCHRÁK, advokáti, s. r. o., so sídlom Nová Bystrica 850, 023 05 Nová Bystrica pri Čadci, IČO: 36 416 525, a otca: Ing. arch. R. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom R. XXXX/XA, XXX XX O., zastúpeného právnym zástupcom Advokátska kancelária VARMUS, s. r. o., so sídlom Palárikova 83, 022 01 Čadca, IČO: 36 863 203, o návrhu otca na zníženie a návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaniach matky a otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 14P/24/2021-250 zo dňa 30. mája 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Okresný súd Čadca (ďalej „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 14P/24/2021-250 zo dňa 30. 05. 2022 zamietol návrh otca na zníženie výživného (výrok I.) i návrh matky na zvýšenie výživného (výrok II.) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.).
- V odôvodnení konštatoval, že otec sa návrhom doručeným okresnému súdu dňa 19. 05. 2021 domáhal zníženia výživného na mal. C. zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne s účinnosťou od 01. 06. 2021. Návrh odôvodnil zmenou pomerov na jeho strane spočívajúcou v pribudnutí mu vyživovacej povinnosti k mal. Z., nar. XX. XX. XXXX a znížením jeho príjmov, keď ako SZČO vykázal v r. 2020 daňovú stratu a v strate skončila aj spoločnosť, v ktorej pôsobí ako konateľ a jediný spoločník.
- Matka so znížením výživného nesúhlasila, naopak vo vyjadrení k návrhu, doručenom dňa 03. 08. 2021, doplnenom dňa 15. 12. 2021, sa domáhala zvýšenia výživného na maloletú na sumu 300,- eur mesačne, počnúc dňom 28. 01. 2020 s odôvodnením, že už v čase pôvodných konaní (konanie o rozvod manželstva a konanie o úprave práv a povinností na čas do rozvodu manželstva) otec maloletej skresľoval a zamlčoval svoje príjmy.
- Citujúc ust. § 62 ods. 1 až 5, § 63 ods. 1 až 3, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) súd návrh oboch rodičov na zmenu výživného zamietol.
- Konštatoval, že o výživnom bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 14P/46/2019-133 zo dňa 18. 05. 2020, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené a súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou bola mal. C. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 200,- eur mesačne. V tom čase mal. C. navštevovala

3. ročník základnej školy, bola zdravá a boli u nej bežné výdavky na stravu, ošatenie, hygienické potreby, školské pomôcky a pod. Matka pracovala v Kysuckej galérii v Oščadnici s príjmom cca 775,- eur mesačne. Otec bol samostatne zárobkovo činná osoba, pričom podľa jeho tvrdenia mal príjem z tejto činnosti 525,- eur mesačne a zároveň pracoval na základnej umeleckej škole s príjmom 100,- eur mesačne.

6. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že na strane mal. dieťaťa došlo k určitej zmene v odôvodnených nárokoch dieťaťa v súvislosti s jeho celkovým telesným rastom a vývojom, ako aj s nástupom na vyšší stupeň základnej školy. Táto zmena pomerov na strane maloletej však podľa súdu prvej inštancie nie je tak významná, aby zakladala dôvod na zmenu výživného.

7. Mal. C. navštevuje 5. ročník základnej školy, je zdravá, nosí okuliare, za ktoré sa platilo 90,- eur až 100,- eur, tieto má od r. 2020, resp. 2021. Výdavky na ošatenie a obuv sú 45,- eur, krúžky (výtvarný, husle), vrátane ZRPŠ, predstavujú spolu 194,- eur (čo je pri 10-tich mesiacoch mesačný poplatok 19,40 eur). Maloletá navštevovala aj turistický krúžok, za ktorý sa platilo 40,- eur. Strava v školskej jedálni 28,- eur až 34,- eur v závislosti od počtu dní, strava v domácom prostredí 100,- eur, za kredit 9,- eur. Výdavky napr. na výlety, záľuby a pod., spolu 250,- eur až 350,- eur.

8. Matka je naďalej zamestnaná v Kysuckej galérii v Oščadnici, jej príjem za obdobie od 01/2021 do 03/2022 bol cca 894,- eur v čistom. Z prenájmu bytu patriaceho do BSM má príjem 100,- eur mesačne. Výdavky matky predstavujú cestovné do práce 25,- eur, ošatenie a obuv 40,- eur, telefón 20,- eur, synov paušál 20,- eur a internet + TV cca 24,- eur, hygienické potreby 60,- eur mesačne, poisťka na auto a opravy s tým súvisiace 30,- eur, smeti pre 3 osoby 11,- eur, daň 8,- eur, elektrina 57,- eur, plyn 58,- eur, voda 15,- eur, osobné poistenie, sporenie, 3. pilier 22,- eur. Matka užíva doplnky na trávenie a vitamíny, výdavky, vrátane liekov sú cca 30,- eur, uloženie pupočníkovej krvi 4,50 eur, nepravidelné výdavky cca 60,- eur mesačne.

9. Otec je samostatne zárobkovo činnou osobou a zároveň jediným konateľom a spoločníkom v spoločnosti Abudeto, s. r. o. Ako podnikateľ dosiahol v r. 2020 stratu vo výške 7.888,44 eur, vrátane jeho príjmu z umeleckej školy, spoločnosť skončila v strate viac ako 40.000,- eur. V roku 2021 mal otec podľa daňového priznania príjmy zo závislej činnosti vo výške 1.854,48 eur a príjmy zo živnosti vo výške 13.090,- eur, výdavky 10.320,49 eur. Základ dane pri živnosti predstavoval 2.769,51 eur, základ dane zo živnosti a zo zamestnania predstavoval sumu 4.623,99 eur, z toho príjmy v základnej umeleckej škole boli mesačne v priemere 109,- eur a v spoločnosti Abudeto, s. r. o. za 01-03/2021 spolu v sume 546,42 eur, t. j. 182,14 eur mesačne. V rámci účtovnej závierky sú uvedené výdavky na zásoby 4.145,- eur, služby 2.447,- eur, platby poistenia a príspevkov v sume 2.975,- eur.

10. Vychádzajúc z príjmov otca zo živnosti vo výške 13.090,- eur, odrátajúc výdavky na odvody, súd ustálil príjem otca zo živnosti vo výške 10.115,- eur, t. j. mesačne 842,- eur + príjmy zo závislej činnosti v sume 154,- eur mesačne (1.854,48 eur za rok), spolu 996,- eur mesačne v čistom. Výdavky, ktoré otec nevedel uviesť, ale vyplývajú z účtovnej závierky, súd nepovažoval za nevyhnutné, keď otec nevedel uviesť o aké výdavky išlo.

11. Pokiaľ ide o spoločnosť Abudeto, s. r. o., ktorá má byť podľa otca stratová, súd konštatoval, že viesť firmu, ktorá neprináša reálne zisky sa javí ako neefektívne investovanie času a energie zo strany otca, najmä ak pracovná činnosť otca, podľa opisu bežného pracovného dňa, je minimálna. Podľa súdu by bolo vhodné, keby otec zvýšil úsilie a viac sa snažil hľadať si prácu/zákazky, a to aj s poukazom na tri pracovné ponuky, ktoré súd našiel na pozíciu Architekt/Projektant/ či Architekt/stavebný inžinier alebo architekt/designer.

12. Súd mal tiež zato, že samotné pribudnutie vyživovacej povinnosti otca voči mal. Z. nezakladá dôvod na zníženie výživného. Aktuálne má mal. Z. cca 1 a pol roka a otec na neho prispieva sumou 120,- eur mesačne, preto zníženie výživného ako žiada otec na skoro 12 ročné dievča na sumu 130,- eur sa podľa súdu javí ako neprimerané v porovnaní s mal. Z., ktorý je vo veku batolaťa.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, ustálic príjem otca na sumu 996,- eur, bol súd názoru, že je v schopnostiach otca platiť výživné na mal. C. v nezmenenej výške a zároveň aj na plnoletého F. a mal. Z., keď pri príjme 625,- eur v čase rozvodového konania deklaroval, že bude schopný platiť výživné v sume 450,- eur. Súd zároveň konštatoval, že je vysoko pravdepodobné, že otec má príjem aj vyšší, a to vzhľadom na ním uvádzané výdavky (plyn 33,- eur, elektrika 47,- eur, vodné a stočné 13,12 eur, zdravotná poisťka 2,32 eur, koncesionárske poplatky 4,64 eur, výživné F. a R. 425,- eur, sporenie R. 25,- eur, výživné Z. 120,- eur, III. pilier 9,96 eur, vedenie účtu vo Y. 4,- eur, internet 20,- eur, telefón 48,- eur, potraviny 280,- eur, hygienické prostriedky 40,- eur, spolu mesačné výdavky vo výške 1.072,04 eur, okrem toho ročné výdavky na poisťku na dom 241,09 eur, daň mestu 155,10 eur, revízia plynového kotla 150,- eur, palivové drevo do krbu 380,- eur, poplatok za satelitný prijímač 80,- eur a iné).

14. Súd neprihliadal na výdavky otca v súvislosti so zmluvami o uznaní dlhu zo dňa 07. 02. 2020, keďže otec prevzal na seba záväzok, ktorý je premlčaný, ktoré konanie sa javí ako účelové.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, i keď otcovi pribudla vyživovacia povinnosť, ale zvýšil sa mu aj príjem, súd mal zato, že na strane otca nie je možné konštatovať zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, preto návrh otca na zníženie výživného zamietol.

16. Rovnako súd zamietol i návrh matky na zvýšenie výživného z dôvodu zavádzania otca o svojich majetkových pomeroch.

17. K splácaniu dlhov otca súd konštatoval, že na tieto pri znížení výživného neprihliadal, pričom však finančné prostriedky, ktoré mal od veriteľov obdržať, boli poskytnuté v priebehu r. 2005-2010, t. j. už boli v tom čase premietnuté v majetku - v rodinnom dome, či byte, a teda nemožno konštatovať, že ide o zmenu pomerov, ktorá by nastala. Splácanie týchto záväzkov vedie len k ďalšiemu zadlžovaniu sa, čo nemožno vyhodnotiť tak, že otec disponuje príjmami, ktoré odôvodňujú platenie zvýšeného výživného.

18. Konštatujúc, že u mal. C. nenastala zmena pomerov, u matky došlo k zvýšeniu príjmu a rovnako aj u otca, ktorému však pribudla vyživovacia povinnosť k mal. Z. mal súd zato, že v súčasnosti určené výživné zatiaľ zodpovedá tak odôvodneným nárokom mal. dieťaťa ako aj možnostiam a schopnostiam otca.

19. Nárok na náhradu trov konania súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C. m. p.“) nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, keď nezistil existenciu okolností, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov konania.

20. Proti rozsudku okresného súdu čo do výroku I. podal otec maloletého dieťaťa z dôvodu podľa § 62 C. m. p. odvolanie, ktorým sa domáhal jeho zmeny spočívajúcej v znížení výživného na mal. C. zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne, počnúc dňom 01. 06. 2021, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

21. V odvolaní poukázal na dôvody podania návrhu na zníženie výživného spočívajúce v znížení jeho príjmu a životnej úrovne vzhľadom na podmienky, aké sú v podnikaní v súvislosti s ochorením Covid 19 a v dôsledku vojnového konfliktu, kedy došlo k zásadným zmenám na trhu v stavebníctve, čo má priamy dopad na jeho profesiu ako architekta, a teda nie je schopný dosiahnuť príjem v takom rozsahu, ako to bolo v čase pred pandémiou a pred vypuknutím vojnového konfliktu. Na strane matky pritom došlo k výraznej zmene, čo sa týka majetkových pomerov, nadobudla do vlastníctva rodinný dom v značnej hodnote, byt, ktorý získala titulom dedenia alebo darovacej zmluvy po svojej matke. Jej príjem sa oproti obdobiu posledného rozhodovania (775,- eur mesačne) podstatne zvýšil (893,66 eur), z ich spoločného majetku poberá aj príjem z prenájmu bytu. Na jeho strane nastala dôležitá zmena, ktorou je vznik ďalšej vyživovacej povinnosti k mal. Z., ku ktorému má povinnosť platiť výživné vo výške 120,- eur mesačne.

22. Otec nesúhlasil s neuznaním nákladov spojených s podnikaním súdom, keďže bez daňových výdavkov by nemohol dosahovať príjmy, a teda ani platiť výživné. Jeho daňové priznanie vypracovala odborne spôsobilá osoba - účtovníčka a akceptoval ho aj daňový úrad. V prípade, že mal súd pochybnosti o niektorých položkách uvedených v daňovom priznaní, mal prioritne vypočítať účtovníčku, ktorá ho zostavovala a nie tieto položky a priori neakceptovať.

23. Otec namietal aj závery súdu o zvýšení jeho príjmu oproti obdobiu posledného rozhodnutia o výživnom. Uviedol, že to, že uznal dlhy čo do dôvodu a výšky a zaviazal sa ich splácať, nemožno považovať za navýšenie jeho príjmu. Keďže čas splnenia dlhu bol ponechaný na vôľ dlžníka, t. j. jeho, nemožno hovoriť o premlčaní predmetných dlhov. Súd prvej inštancie mal správne uznať zmluvy o pôžičkách, resp. splátky týchto pôžičiek ako jeho nevyhnutné výdavky.

24. Podaním zo dňa 06. 07. 2022 otec predložil okresnému súdu oznámenie ZUŠ Jozefa Potočára v Čadci o nesplnení kvalifikačných predpokladov na výkon pracovnej činnosti učiteľa základnej umeleckej školy.

25. Odvolanie proti rozsudku okresného súdu, čo do výrokov II. a III., z dôvodu podľa § 365 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), § 62 ods. 1 C. m. p. podala aj matka maloletého dieťaťa, ktorá sa podaným odvolaním domáhala jeho zmeny spočívajúcej v uložení povinnosti otcovi platiť výživné na mal. C. v sume 300,- eur mesačne, z toho čiastku 200,- eur na bežné výživné a čiastku 100,- eur mesačne na tvorbu úspor dieťaťa, počnúc 26. 05. 2020 a uloženia povinnosti zaplatiť zameškané výživné.

26. V odvolaní vyjadrila súhlas so zamietnutím návrhu otca na zníženie výživného z dôvodu, že na strane otca nedošlo k žiadnej zmene pomerov, ktoré by to odôvodňovali. Nesúhlasila však s názorom súdu o nepreukázaní zmeny pomerov pre zvýšenie výživného pre dcéru, prípr. na tvorbu úspor.

27. Poukázala na svoje vyjadrenia v priebehu konania, že na strane otca došlo po rozvode manželstva a určení výživného v sume 200,- eur k zásadnej zmene pomerov a životnej úrovne, pretože tento pri príjme 996,- eur sám hovorí o bežných a pravidelných výdavkoch 1.300,- eur a ďalších výdavkoch 2.000,- eur mesačne, teda je evidentné, že jeho príjem nie je reálny.

28. Poukázala na zmluvy o pôžičkách uzavretých s jeho priateľmi, čo následne zmenil na zmluvy o uznaní dlhov vo výške 199.570,- eur, ktorými uznal dávno premlčané pohľadávky veriteľov. Okrem toho po rozvode manželstva previedol zo spoločnosti za sumu 82.000,- eur nebytový priestor, kde na súde uviedol, že z predaja sa pokryli pohľadávky v spoločnosti, čo podľa matky nie je pravda.

29. Súd podľa matky správne dospel k záveru, že otec má zrejme vyšší príjem, napriek tomu však nevychádzal z fikcie príjmu (§ 63 ods. 1 zákona o rodine). Súd normu § 63 ods. 2 zákona o rodine vyložil tak, že ak ide o nedôvodné výdavky, súd na ne neprihliada v tom zmysle, že ich matematicky nepočíta. Účelom normy je však to, že na výdavky sa nehľadí len v zmysle, že sa nepočítajú pokiaľ ide o výdavky, ale počítajú sa vzhľadom k výpočtu príjmu povinného, tzn. akoby výdavky mali smerovať inam - k výžive dieťaťa. Ak potom otec deklaroval, že má výdavky na splátky úverov vo výške cca 2.000,- eur mesačne, potom sa na túto sumu neprihliada ako na potrebné výdavky, ale ako na sumu, ktorá mala smerovať k výžive dieťaťa, vrátane jeho úspor.

30. V ďalšom matka uviedla, že ak aj súd nemal preukázanú zásadnú zmenu výdavkov dieťaťa, potom mal rozhodnúť o priznaní tvorby úspor v zmysle § 63 ods. 3 zákona o rodine.

31. Uviedla, že majetkové pomery a životná úroveň otca je diametrálne odlišná, ako tvrdí, pričom otec nepreukázal požadovaným a dostatočným spôsobom svoje príjmy a výdavky, ich reálnosť, súčasne došlo k zmene pomerov na jeho strane (zvýšenie príjmu, získanie značnej sumy z predaja nehnuteľností, dobrovoľné prevzatie záväzkov vo výške 200.000,- eur), preto je potrebné zvýšiť výživné.

32. Podľa matky však došlo i k zmene pomerov pokiaľ ide o výdavky dieťaťa, vzhľadom na infláciu a cenu všetkých tovarov, najmä potravín.

33. Pokiaľ ide o zvýšené výživné, toto žiadala určiť odo dňa, kedy sa otec dobrovoľne rozhodol prevziať na seba premlčané dlhy, čo zamĺčal v skoršom konaní, najskôr od rozvodu manželstva (26. 05. 2020).

34. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky maloletej navrhol odvolanie matky zamietnuť.

35. Zopakoval svoje tvrdenia uvedené v jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu, zdôrazniac zníženie jeho príjmu a životnej úrovne v súvislosti s ochorením Covid 19 a vojnovým konfliktom na Ukrajine, zmenu majetkových pomerov na strane matky a pribudnutie mu vyživovacej povinnosti, čo je dôvodom pre zníženie výživného. Opätovne namietal aj závery súdu prvej inštancie pokiaľ ide o jeho príjem v súvislosti s uznaním dlhov, čo bolo jeho morálnou povinnosťou. Uviedol, že jeho príjmy nepostačujú na tvorbu úspor mal. C. V súvislosti s infláciou uviedol, že táto zasiahla každého a v súčasnosti nie je od neho možné spravodlivo požadovať, aby platil vyššie výživné.

36. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca a vyjadreniu otca k jej odvolaniu zotrvala na podanom odvolaní, považujúc odvolanie otca za nedôvodné.

37. Nad rámec svojho odvolania poprela, že by o pôžičkách otca vedela, nesúhlasila ani s tvrdením otca, že uznal nepremľčané dlhy.

38. Tvrdenia otca o vojnovom konflikte či pandémie vo vzťahu k možnostiam uplatnenia sa architektka či inej práce považovala za nedostatočné a irelevantné, keď uvedené bolo vyvrátené aj informáciami súdu z inzerátov práce.

39. V závere matka uviedla, že po vydaní napadnutého rozhodnutia súdom prvej inštancie bolo vo veci výživného na ich plnoletého syna F., a to na návrh otca, rozhodnuté tak, že súd schválil ich dohodu, ktorou sa povinnosť otca platiť naňho výživné v sume 250,- eur znížila na 200,- eur mesačne, teda i na základe tejto skutočnosti sa pomery otca a jeho schopnosť platiť vyššie výživné zlepšili.

40. Otec vo vyjadrení k odvolacej replike matky a k vyjadreniu matky k jeho odvolaniu nesúhlasil s tvrdením matky o jej nevedomosti o pôžičkách. To, že uznal dlhy čo do dôvodu a výšky a zaviazal sa ich splácať, nemožno podľa neho považovať za navýšenie jeho príjmu, práve naopak.

41. K nedostatku práce uviedol, že práve sektor stavebníctva, v ktorom sa ako architekt realizuje, výrazne zasiahla súčasná kríza spojená s pandemiou COVID 19 a vojnou na Ukrajine a s tým spojeným zdražovaním materiálov a služieb.

42. Matka v reakcii na vyjadrenie otca zopakovala, že o pôžičkách otca a dohodách, ktorými uznal premlčané dlhy, nevedela, majúc za to, že tieto sa javia ako spísané ad hoc pre súdne konanie o výživnom.

43. Kolízny opatrovník sa k odvolaniam rodičov maloletej, ani k ich následným podaniam nevyjadril.

44. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolania boli podané včas, účastníkmi konania (§ 362 C. s. p., § 7 C. m. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu podľa § 65 C. m. p., bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 C. m. p.) a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

45. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza i zo správneho právneho posúdenia veci. Nakoľko aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 C. s. p., odvolací súd podľa § 387 ods. 2 C. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

46. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že právoplatné rozhodnutie o výživnom možno zmeniť keď dôjde k zmene pomerov, a to či už na strane výživou oprávneného alebo výživou povinného, prípadne na oboch stranách (§ 78 zákona o rodine). Zmenou pomerov v zmysle zákonného ustanovenia § 78 ods. 1 zákona o rodine sa pritom nerozumie akákoľvek zmena pomerov, ale len výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t. j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných pomerov, ktoré nastali, s pomermi, z ktorých súd vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti. Pri rozhodovaní o zmene výživného je teda potrebné porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného v dobe skoršieho a nového rozhodovania. Inak sa pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov používajú zásady, ktoré sú rozhodujúce aj pre určenie príslušného druhu výživného.

47. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom dokazovania vykonaného okresným súdom, napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie, odvolaniami rodičov maloletého dieťaťa, ich následnými vyjadreniami produkovanými v priebehu odvolacieho konania a obsahu spisu dospel k záveru, že okresný súd správne zisťoval všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhoch na zmenu výživného z hľadiska odôvodnených potrieb mal. C., ako aj z hľadiska schopností a možností rodičov, ako výživou povinných, a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 zákona o rodine) porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného na maloletú v čase posledného rozhodovania o výživnom, t. j. v čase vydania rozhodnutia Okresného súdu Čadca sp. zn. 14P/46/2019 zo dňa 18. 05. 2020.

48. Porovnávajúc okolnosti, ktoré tu boli v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom s okolnosťami v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia ako ich ustálil súd prvej inštancie (viď body 14., 17., 19., 24. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), odvolací súd konštatuje, že i keď na strane otca maloletého dieťaťa došlo k zmene pomerov, ktorá by mohla byť dôvodom pre zníženie výživného zo strany otca, na strane otca došlo aj k zmene pomerov, ktorá uvedené vylučuje. Zmena pomerov odôvodňujúca zníženie výživného spočíva v náraste vyživovacích povinností otca, ktorému od posledného rozhodnutia súdu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť voči mal. Z., nar. XX. XX. XXXX.. Na strane otca však došlo aj k zvýšeniu jeho príjmu, ako konštatoval súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí (bod 24. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), ktorá zmena, napriek pribudnutiu ďalšej vyživovacej povinnosti, neodôvodňuje zmenu vyživovacej povinnosti otca voči mal. C. spočívajúcu v znížení výživného zo strany otca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného preto považuje odvolací súd za správne.

49. Otec v odvolaní namietal záver súdu prvej inštancie o zvýšení jeho príjmu, keď súd neuznal jeho náklady spojené s podnikaním. Podľa otca, ak mal súd pochybnosti o niektorých položkách uvedených v daňovom priznaní, mal prioritne vypočítať účtovníčku, ktorá ho zostavovala a nie tieto a priori neakceptovať. Rovnako otec nesúhlasil s postupom súdu, ktorý neakceptoval a následne nezohľadnil jeho záväzky vyplývajúce z uzavretých zmlúv o pôžičkách, resp. dohôd o uznaní dlhu. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie pri

ustálení příjmu otca vychádzal z daňového priznania otca za rok 2021, pokiaľ však ide o výdavky otca ako samostatne zárobkovo činné osoby, tieto uznal len vo výške zákonných odvodov, keď otec v prípade ostatných výdavkov nevedel uviesť o aké výdavky ide (bod 24. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). I keď je zrejmé, že daňové priznanie otca vypracovala účtovníčka, táto mohla pracovať len s podkladmi, ktoré jej dodal otec, a teda otec by mal vedieť aké výdavky sú spojené s jeho zárobkovou činnosťou (napr. nájomné, energie, náklady na telefón, cestovné výdavky a pod.). Pokiaľ teda súd prvej inštancie v súvislosti s výdavkami otca súvisiacimi s jeho zárobkovou činnosťou na tieto neprihliadal, pričom svoje závery v tomto smere v napadnutom rozhodnutí aj odôvodnil (bod 24. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), bol jeho postup v súlade s ust. § 63 ods. 2 zákona o rodine. V súvislosti s potencialitou príjmu a otcom namietanými závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k jeho príjmom, s poukazom na zhoršenie situácie v stavebníctve, zároveň správne súd prvej inštancie poukázal na možnosti práce v odvetví, v ktorom je činný aj otec maloletej, ako to vyplýva z webovej inzercie vykonanej súdom prvej inštancie, keď otec maloletej, napriek tvrdenému zhoršeniu jeho príjmov a majetkovej situácie nepreukázal, že by si hľadal uplatnenie na trhu práce, a to ani vo vlastnom odbore. Pokiaľ ide o záväzky otca vyplývajúce zo zmlúv o uznaní dlhu zo dňa 07. 02. 2020, na tieto súd prvej inštancie, správne v zmysle § 62 ods. 5 zákona o rodine neprihliadal, v ktorej súvislosti odvolací súd odkazuje na bod 31. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. K tvrdeniu otca o jeho morálnej povinnosti uznať dlh voči priateľom, ktorí mu mali poskytnúť pôžičku, odvolací súd otcovi pripomína jeho nielen morálnu, ale aj zákonnú povinnosť venovať všetky svoje sily na zabezpečenie riadnej výživy svojich maloletých detí, ktorá je prvoradá.

50. V súvislosti s tvrdením otca o výraznom znížení jeho životnej úrovne a neschopnosti plniť si vyživovaciu povinnosť voči všetkým svojim deťom odvolací súd uvádza, že tomuto tvrdeniu otca nezodpovedajú otcom tvrdené výdavky na stravu (potravinu), ktoré otec vyčíslil na sumu 280,- eur mesačne, ktorú sumu považuje odvolací súd za neprimeranú (matka výdavky na stravu na maloletú vyčíslila vo výške 100,- eur mesačne + náklady na stravu v škole). Pokiaľ sa otec domáha zníženia výživného na mal. C., ktoré výživné má pokryť nielen výdavky na stravu, ale aj ďalšie odôvodnené potreby, na sumu 130,- eur mesačne, hoci sám len na stravu vynakladá sumu 280,- eur mesačne, nemožno takto otcom požadované výživné považovať za primerané životnej úrovni otca, na ktorej sa má maloleté dieťa podieľať. V súvislosti s pribudnutím ďalšej vyživovacej povinnosti pritom súd prvej inštancie správne poukázal aj na neprimeranosť otcom požadovanej výšky výživného na mal. C. vo veku 12 rokov (130,- eur mesačne) v porovnaní s výživným voči mal. Z. vo veku cca 1 a pol roka, ktorú si otec dobrovoľne plní vo výške 120,- eur mesačne. V súvislosti s tvrdením otca o neschopnosti plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletej v dosiaľ určenej výške odvolací súd napokon poukazuje na prednosť bežného výživného pred tvorbou úspor, keď z obsahu spisu vyplýva, že otec maloletej platí na sporenie maloletej sumu 25,- eur mesačne. Pokiaľ otec maloletej nie je schopný platiť bežné výživné a napriek tomu prispieva na sporenie maloletej vo výške 25,- eur mesačne, nemôže uvedené tvrdenie otca obstáť.

51. Vychádzajúc z uvedeného sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že napriek zmene pomerov na strane otca spočívajúcej v pribudnutí ďalšej vyživovacej povinnosti voči mal. Z. nie je daný dôvod pre zníženie výživného voči mal. C., nakoľko je v možnostiach a schopnostiach otca i naďalej platiť súdom určené výživné, z ktorého dôvodu vyhodnotil odvolanie otca ako nedôvodné.

52. Ako nedôvodné odvolací súd vyhodnotil aj odvolanie matky maloletej čo do zamietnutia jej návrhu na zvýšenie výživného, keď na strane maloletej nezistil takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného. K zmene pomerov na strane maloletej došlo len v súvislosti s jej prechodom na vyšší stupeň školskej dochádzky a v súvislosti s vyšším vekom, čo by bez existencie ďalších rozhodných skutočností samo osebe mohlo byť dôvodom pre zvýšenie výživného zo strany otca, v ktorej súvislosti však v danom prípade musel súd prihliadať aj na zmenu pomerov na strane otca spočívajúcu práve v pribudnutí ďalšej vyživovacej povinnosti. Uvedené, aj vzhľadom na výšku doteraz určeného výživného na mal. C., ktorú aj odvolací súd považuje za primeranú odôvodneným potrebám maloletej, je dôvodom pre nepristúpenie k zvýšeniu výživného na maloletú. Matka maloletej návrh na zvýšenie výživného v podstate odôvodňovala len pomermi otca, ktoré tu boli už v čase existencie pôvodného rozhodnutia s odôvodnením, že otec svoj príjem a majetkové pomery v čase predchádzajúceho rozhodnutia skresľoval a zatajoval. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že okolnosti, ktoré existovali už v čase posledného rozhodovania, bez ohľadu na to, či o nich účastníci konania vedeli alebo nie, nemôžu byť dôvodom pre zmenu právoplatného rozhodnutia o výživnom, ako je to zrejmé aj z dikcie ust. § 78 ods. 1 zákona

o rodine, ktoré pre zmenu výživného vyžaduje zmenu pomerov. Povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene pôvodného rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala medzi účastníkmi od pôvodného rozhodnutia. V žiadnom prípade mu neprislúcha hodnotiť, či pôvodne určené výživné bolo primerané, lebo v takomto prípade by dochádzalo k neprípustnej reparácii pôvodného, už právoplatného rozhodnutia. Uvedené pritom platí tak vo vzťahu k bežnému výživnému, ako aj vo vzťahu k výživnému na tvorbu úspor.

53. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku matky vo vzťahu k aplikácii ust. § 63 ods. 1, 2 zákona o rodine. Pokiaľ ide o aplikáciu ust. § 63 ods. 1 zákona o rodine odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na bod 23. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Ust. § 63 ods. 1 zákona o rodine vyplýva, že uvedené ustanovenie možno aplikovať len v prípade povinného rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu. Všeobecne možno závislú činnosť charakterizovať ako výkon pracovných úkonov pre inú osobu (zamestnávateľa), podľa jej pokynov, v určenom čase a za mzdu alebo za odmenu. Daňové predpisy rozlišujú štyri kategórie príjmov. Ide o príjmy zo závislej činnosti (predovšetkým ide o príjmy z pracovnoprávneho vzťahu, služobného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo členského pomeru, príjmy za prácu členov družstiev, spoločníkov a konateľov spoločností s ručením obmedzeným a komanditistov komanditných spoločností, a to aj keď nie sú povinní pri výkone práce pre družstvo alebo pre spoločnosť dodržiavať príkazy inej osoby, platy a funkčné príplatky ústavných činiteľov vedúcich ostatných ústredných orgánov štátnej správy a pod.), príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu, príjmy z kapitálového majetku a ostatné príjmy. Do úvahy preto prichádza využitie tohto ustanovenia len pri posledných troch uvedených skupinách príjmov (Varga Erik; Horváth Edmund: Komentár k zákonu o rodine, ASPI). Samotná skutočnosť, že sa súdu tvrdený príjem povinného rodiča javí ako nepravdivý nezakladá možnosť aplikácie ust. § 63 ods. 1 zákona o rodine.

54. Správne súd aplikoval aj ust. § 63 ods. 2 zákona o rodine, z ktorého ustanovenia vychádzal pri ustálení príjmu otca z jeho zárobkovej činnosti. Pokiaľ matka v tejto súvislosti poukazovala na výdavky otca na úvery, z odvolania nie je zrejmé o aké výdavky v rámci zárobkovej činnosti otca by malo ísť. V súvislosti s poukazom matky na predaj nehnuteľnosti napokon odvolací súd uvádza, že išlo o predaj nehnuteľnosti vo vlastníctve obchodnej spoločnosti, nie otca ako fyzickej osoby, a teda kúpna cena nepredstavuje príjem otca, ale príjem obchodnej spoločnosti, čo sa môže odzrkadliť len na hodnote obchodného podielu otca, prípadne na podieloch na zisku (ak by tento bol produkovaný), nie na jeho príjmoch ako fyzickej osoby.

55. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a záverov odvolací súd, v celom rozsahu sa stotožňuje s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie, napadnutý rozsudok okresného súdu, vrátane výroku o trovách konania, pri rozhodovaní o ktorých súd prvej inštancie správne aplikoval ust. § 52 C. m. p., ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

56. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 58, § 52 C. m. p. tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

57. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 C. m. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)